

lor, nom sota el qual tendim a identificar Cerverí de Girona, i en les obres d'aquest, *valor* és el leitmotiv; «si neguna cosa vàlec, per la vostra *valor* e per la amor que portada vos he, me ve» (= «se --- alc. cosa valsi»), *Decam.* v, § 9, 335.20. «Senyors --- magnífics, ja per açò no restarà la promesa per mi feta, no vinga en la *valor*: prec a tots --- siau prests per donar la batalla», JoMartorell (Ag. II, 220). Altrament ja el tenim en Jaume I: «que la nuyt fariem cercar hòmens de *valor*»; i, de nou, «cent hòmens de *valor*» (Ag., 300, 487).

*Valorar* [Lab.] junt amb *avalorar*, -rat [Belv.]. Notem que la variant *valorar* és l'única possible en sentit moral, mentre que d'una mercaderia més aviat diríem *avalorat*: potser aquesta forma resultant d'un compromís amb el francèsisme *evaluar*. «Tan aviat observo com han variat ja les mesures per a *valorar* les coses velles, com fixo l'esguard en l'esperit de finesa del temps a venir», Coromines, prefaci a *L'Esperit de Finesa*, p. 1 (cf. O. C., 1094). *Valoració*. *Valorable*. *Desvaloritzar*, -ització, -itzador, -itzable. *Desvaler* i *desvalor* en Llull: «gents aytals fan lo món *desvaler* en lur *desvaler*», «hagents *desvaler* per ésser perseguidors de *valor*» (L. d. Sta. Maria, 124; *Amic e Amat*, 420). *Revaloritzar*. *Sobrevalorar*.

*Vàlua*: «paguen a coneguda del cuyllidor de la dita leuda, segons la *vàloa* o la carga que semblants causes o mercaderies paguen», Lleuda de Tortosa, de 1252 (RLR IV, 256); «un carbonclo de soberana bellesa, la *vàlua* del qual per negú podia ésser extimada --- ab algunes altres pedres no de menys valor de les perles», *Decam.* x, § 9.607.3 i 607.7, encara que en l'original italià només hi ha «--- *valore* --- mai símili ---», el doble mot català sembla indicatiu de matís diferent més aviat que mera exigència estilística. Són importants els *Llibres de Vàlues* (o L. d. V. de la Peita) de CastPna. (cf. Traver, *Antigs. CastPna.*, 9), del S. xv, que he pogut despullar, curiosament copiats pel Dr. Sánchez Gozalbo, el 1961, gràcies a l'atenció del gran mestre.

«Joyes de molta *vàlua*», JoMartorell (Ag. I, 327.8f.). De nou *vàlua* aplicada a *joyes*, *pedres* i altres objectes semblants en JoMartorell (I, 344; II, 324); d'altra banda «que yo no sia de tanta *vàlua*», «no deuria ignorar la celsitud vostra la *vàlua*, forces e gran poder de amor» II, 363; II, 68; i altres cites, de Galba, d'un inv. vigatà de 1342, i «la *vàlua* dels béns que se n'han portat» en un doc. de c. 1463 (*CoDoACA* XXII, 193) en el *DAG.*; un doc. mallorquí de 1374 i altres de mj. o finals del S. xv, en *AlcM.* Quant a la formació de la terminació *-ua* fa vergonya d'haver de rebutjar la dita d'*AlcM.*, que amb aires de gran saviesa, diu que ve de *VALITA* (altrament participi d'ús ben rar en llatí), amb indignant menyspreu de la fonètica. N'hem tractat suficientment a propòsit de *pèrdua* (*PERDRE*).

Modernament ja usat pels millors escr. de fi S. XIX, i d'ús de nou generalitzat en el nostre: «que-ls moments eran graves, que la topada' s feya inevitable, y havia de ser terrible, per la *vàlua* del enemic», Mrn. Vayreda (*Puny.*, VIII, 136 (110)). De primer hi va haver certa vacil·lació en l'accent, no gaire en els es-

criptors, coneixedors de la llengua, sí en correctors d'impremta, que hi posaren de vegades un accent impertinent, com' en el prefaci de les *Normes Ortogràfiques* de 1913 («cap d'aquests criteris té una *valúia* científica ---»); i, en un article del glossari de Xènius: «les repúbliques antigues, amic, sabien apreciar millor els oficis y arts, y la seva especialisació y *vàlua*». Però allò no era dels autors sinó dels «correctors de català», desviats per la influència d'*avalua* pres. d'*avaluar*, i del fr. *évaluer*.

En fr. la qüestió es planteja en termes diferents, com sigui que allà aquest verb es deriva del participi normal *valu*, *value*, de *valoir*: generalment derivat amb é. (EX-), si bé també s'havia fet amb a-: «Hercules soulageant des monstres --- supliant à ce que defailloit, ce que abondoit *avalluant*, et pardonnant tout le passé» (*Tiers Livre*, § 1, p. 18, i de nou un cop en el *Tiers*, així com en Foissart, cf. Sainéan, *La Langue de Rab.* II, 106). Però aquesta fluctuació de la nostra gent semiculta, temps ha que ha quedat superada i quasi oblidada. Cert que ja no era d'ahir, car Sanelo accentua un cop *vàlua* i un cop *valúia*, trad. «valor» (f° 137, 19v.).

Però ja Belv. i Lab. accentuen correctament *vàlua* (mot oblidat en *DTo.* i *Lacav.*). *Valuar* i *valuació* [Belv.]; *avaluar* [*DTo.* 1647 o 1670]; *avaluació* [*Lacav.*]; *avaluador* [id.], *avaluament*; algun cop corromputs en *aviluar* (*aviruar*). *Valia* en cat. havia estat un provençalisme: «ten pauc' ha *valia* 'té tan poca *vàlua*'», Pere Marc IV, 1h (ed. Pagès, p. 64). Com que coincidia amb el cast., reapareix en alguns documents dels segles baixos: dels anys de 1656ss. és el *Llibre de Valies* de La Secuita, on es donen termes «per a *valiar* lo lloc y terme» (*DRecasens, La Secuita*, p. 36). *Valiós* cast. *Avaliar*.

*Valiment* [Belv.], la cosa antiga i millor en cat. és *valença*. *Valior* en lloc de *virior* (V. aquest).

*Convalescent* [Belv.], pres del ll. *convalescens*, -tis, part. actiu de *convalescere* 'refer-se d'una malaltia'; *convalescència* ja era usual des d'abans: «--- lo accident de reuma --- vostra bona *convalescència*», carta del rei Martí, de 1404 (*AIEC* v, 562.5f.). No hi ha hagut mai en bon català un verb com el cast. *convalecer* (per més que alguns el calquessin com *convalèixer*, *DTo.* 1647), ni fa cap falta: es diu estar (o entrar) en convalescència o convalescent. *Desvalgut* [Belv.]: «y's pot dir que té més compte en mi qu'en ses filles, potser perquè m'ha vista més *desvalguda*», Noller (*Pap.*, 23). *Desvaliment*.

*Prevaler* [*Lacav.*], pres del ll. *praevalere* id. «Lo dit magnífic conseller en Cap, reporta en escrits lo sobredit vot lo consellè <a>ls brassos, que estaven ajuntats, lo qual lligit aquell en dits brassos, fou lo vot que en aquell va *prevaler*, en lo qual apenes ningú de dit bras se va apartar», *Diet. Muni.* de Bna., 6-VII-1612. I ja un cop en Llull: «per so car *b. preval* sobre *c.*, *d.*» (*Li. d'Astr.* ed. Gayà 1.605). *Prevalèixer* és un bàrbar castellanisme. *Prevalença*.

*Revalidar* [1575]: «*Rev.* l'acte: confirmare locationem», *OPou* (*TbPu.*, 129); *revalidació* [Belv.]. *Revà-*